

Commissie Beleid, Plannen en Projecten

Conceptverslag commissievergadering Beleid, Plannen en Projecten van 21 juni 2017

Aanwezig: de dames Eshuis, Heeringa (portefeuillehouder Zuid) en Plas-Kerperien, de heren Douwstra (portefeuillehouder Noord), Feijen, Kuipers (voorzitter) en Wollerich (plaatsvervangend-voorzitter)

en

de heer Kooistra, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris) en mevrouw Hulzebos, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: De heer Vertegaal

1. Opening

De heer Kuipers opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Er zijn verder geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 24 mei 2017

Tekstueel:

Pagina 3, de alinea onder het bovenste kader;

'*De heer Kuipers*' vervangen door '*De heer Vertegaal*'.

Pagina 5, de tweede alinea van boven 'Daarnaast geeft ... kunnen worden' vervangen door '*De heer Kuipers* geeft aan dat het waterschap veel grond bezit en zou dat in kunnen zaaien met klaver om het geschikt te maken voor ganzen om zo landbouwgronden te ontzien. Tenslotte zou *de heer Kuipers* graag een afwegingsdocument willen zien waaruit een beslissing gemaakt kan worden of een boom een gevaar is en gekapt moet worden.

De heer Kooistra zal deze vraag meenemen de dienst in.'

Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 5 juli 2017

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Voorjaarsrapportage 2017

Naar aanleiding van pagina 3, de toelichting onder het kopje 'Stedelijk waterbeheer' vraagt *mevrouw Plas-Kerperien* of de nieuwste klimaatscenario's worden meegenomen.

De heer Kooistra antwoordt dat dit gebeurt en geeft aan dat we met de stresstest beginnen met de nieuwste inzichten over regenbuien.

Mevrouw Eshuis vraagt aanvullend of er niet direct gestart kan worden met de stresstesten.

Mevrouw Heeringa legt uit dat de pilots dit jaar beginnen en dat de uitkomsten hiervan in 2018 bekend zijn.

Naar aanleiding van pagina 4, de toelichting onder het kopje 'Energie' adviseert *mevrouw Plas-Kerperien* om hier zo spoedig mogelijk mee aan de slag te gaan.

De heer Douwstra licht toe dat het waterschap met betrekking tot de windmolens aansluit bij de nieuwe visie en plannen van de Provincie Groningen.

Mevrouw Plas-Kerperien vindt het goed dat diverse onderwerpen die in het AB aan de orde zijn geweest terug zijn te zien in deze rapportage.

Naar aanleiding van pagina 9, de toelichting onder het kopje 'Personeelslasten' zegt *mevrouw Plas-Kerperien* dat zij graag de vacatureruimte van 4 fte ingevuld wil zien.

De heer Kooistra legt uit dat het kleine stukken van een formatieplaats betreft en binnen de afdelingen wordt gekeken hoe het opgevuld of verschoven wordt.

Mevrouw Heeringa licht toe dat de doelen wel worden behaald.

Mevrouw Eshuis maakt zich zorgen om de druk die mogelijk op het personeel ligt tevens om de voortgang van een aantal projecten in verband met te weinig personeel.

Mevrouw Heeringa geeft aan dat dit momentopnames zijn en dat er dan tijdelijk personeel wordt ingehuurd.

Naar aanleiding van pagina 10, de toelichting onder het kopje 'Treasury' vraagt *de heer Wollerich* wie toezichthouder is.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Gedeputeerde Staten van Groningen en Drenthe zijn toezichthouder t.a.v. treasury.

Mevrouw Eshuis zou graag wat meer informatie willen over wat de consequenties zijn voor het gebruik van kolengruis naar aanleiding van de aanbesteding van slibverwerking.

In de AB-vergadering van 5 juli aanstaande zal door de portefeuillehouder bij de mededelingen nader informatie worden gegeven over de stand van zaken.
--

Mevrouw Eshuis vraagt of wij contact hebben met waterschap Noorderzijlvest in verband met het project Zuiverende Kas.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Waterschap Noorderzijlvest volgt als agenda-lid het project Zuiverende kas. Wij zien het als een van de te onderzoeken alternatieven in de toekomst voor Scheve Klap. Waterschap Noorderzijlvest ziet nog geen heldere toepassing. Samenwerking staan we voor open en kan plaatsvinden als Noorderzijlvest hier intensiever naar gaat kijken.

De heer Kuipers vraagt naar de stand van zaken van de exoten (planten).

De heer Kooistra licht toe dat het waterschap wat exacter met de verwijdering van de exoten om wil gaan, zodat er minder snel woekering ontstaat. Dit moet nog uitgewerkt worden in een plan.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2017 en de eerste begrotingswijziging vast te stellen.

6. Meerjarenraming 2018-2021

De heer Kuipers zou graag meer inzet willen zien in het stedelijk waterbeheer, ook met betrekking tot de bewustwording van de gemeenten.

Mevrouw Heeringa geeft aan dat het waterschap al frequent in overleg met de gemeenten is en dat we die er bij blijven betrekken. Het waterschap heeft hiervoor reeds een grote bijeenkomst georganiseerd voor alle gemeenten.

De heer Douwstra licht toe dat het ook landelijk een hoge prioriteit heeft en dat er dit jaar een Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie komt.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat 2 fte een mooi begin is, maar adviseert om nu aan de slag te gaan en met voldoende personeel.

Mevrouw Eshuis vraagt of het waterschap toezicht houdt op ons advies op de uitvoering van de waterparagraaf.

De heer Kooistra geeft aan dat er geen gericht toezichtsplan is, maar dat indien blijkt dat een gemeente de adviezen niet naleeft actie wordt ondernomen.

Mevrouw Heeringa geeft aan dat het waterschap bij de gemeenten heeft aangedrongen om ons vroegtijdig te betrekken bij overleggen, zodat in de planvorming hiermee rekening kan worden gehouden.

Naar aanleiding van pagina 3, de toelichting onder het kopje 'Lastenontwikkeloing' zegt *mevrouw Plas-Kerperien* dat in een presentatie is aangegeven dat grote bedrijven geen kosten betalen. Dit vindt ze vreemd en zou er wat meer informatie over willen. Ze hoopt dat dit terug komt in het CAB-advies.

De heer Kooistra geeft aan dat de heer Küpers gevraagd wordt om informatie te geven omtrent de industriële bedrijven die water onttrekken en of hiernaar is gekeken in de CAB-discussie.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met de meerjarenraming 2018-2021.

7. Bestuursovereenkomst inzet DAW Groningen

De heer Kuipers vraagt welke DAW-projecten onder deze regeling worden opgepakt.

De heer Douwstra legt uit dat de basis de BOOT-lijst is waaruit een selectie is gemaakt. Een voorbeeld is DuurSaam Glashelder

De heer Kooistra vult aan dat in de reguliere rapportage de voortgang over de ingediende en vergunde DAW-projecten zal worden vermeld.

Naar aanleiding van pagina 4 adviseert *mevrouw Eshuis* om voor een robuuste en ambitieuze inrichting van de projecten te zorgen.

Mevrouw Plas-Kerperien vindt het goed dat de glastuinbouw hier een duidelijke rol in krijgt en dat het tegelijk, de Groningse en Drentse tuinbouw, wordt opgepakt.

Daarnaast is *mevrouw Plas-Kerperien* ook tevreden dat DuurSaam Glashelder in Drenthe in het kader van DAW wordt opgepakt.

De heer Wollerich vindt het goed dat het plan met ondernemers wordt opgepakt, waardoor meer draagvlak ontstaat.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met:

- de "Bestuursovereenkomst inzet DAW provincie Groningen en waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijvest" en de heer Douwstra machtigen deze te ondertekenen. De bestuursovereenkomst is de aanzet voor de regionale DAW subsidieregeling;
- € 750.000,- als krediet beschikbaar te stellen voor "bijdrage regionale regeling Groningen";
- Het vrijgegeven KRW programmabudget met € 750.000,- verlagen;
- € 180.000,- van dit krediet in te zetten voor het reduceren van emissie door de glastuinbouw in Groningen, door aan te haken bij de openstelling van de provincie Drenthe die ook opengesteld wordt voor tuinders in ons Gronings werkgebied;
- Het DB mandateren voor de verdere besluitvorming rondom de inzet van het gereserveerde DAW krediet voor Groningen.

8. Openstelling subsidie DAW Drenthe emissie glastuinbouw

De heer Kuipers vraagt waarom het voorstel is om het DB te mandateren om over volgende Drentse DAW openstellingen te besluiten.

Mevrouw Heeringa geeft aan dat dit is om het proces te versnellen. Er is al eerder toegezegd om te rapporteren over de voortgang.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met het openstellingbesluit en het DB mandateren om over volgende Drentse DAW openstellingen te besluiten.

9. Rapportage voortgang programmakredieten KRW 2016-2021

Mevrouw Plas-Kerperien vindt het een goed uitgewerkt en gedegen voorstel.

De heer Feijen vraagt of het waterschap nog witte vlekken heeft met betrekking tot de vispassages.

De heer Kooistra zegt dat de herijking van de visie vismigratie in voorbereiding is en dat hierin ook wordt gekeken naar nieuwe inzichten cq ontbrekende vispassages.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om kennis te nemen van de stand van zaken.

10. Rondvraag

De heer Feijen zegt dat het waterschap steeds vaker wordt genoemd als partner bij fondswerving voor schade door bodemdaling. Hij vraagt hoe het DB hier in staat.

Mevrouw Heeringa geeft aan dat dit niet een onderwerp is dat aan de orde is geweest in het DB.

De heer Kooistra licht toe dat het waterschap betrokken is bij het "onderzoek oorzaken schade door aardbevingen".

De heer Kuipers vraagt of het waterschap maaisel met zwerfafval afvoert en waar het naar toe gaat.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Wij voeren maaisel af bij krooshekreinigers en in het stedelijk gebied. Het maaisel bij krooshekreinigers wordt bij de verwerker handmatig ontdaan van zwerfvuil waarna het organische restmateriaal verwerkt wordt in een composteer inrichting. Het vrijkomende maaisel in stedelijke gebieden wordt voor ca 90% rechtstreeks afgevoerd naar een composteer inrichting. Het overige maaisel wordt bij de verwerker handmatig ontdaan van zwerfvuil. Indien dit niet mogelijk is wordt het vervuilde maaisel gestort. In het landelijk gebied wordt het maaisel op de onderhoudspaden of op het aangrenzend perceel verwerkt.

11. Sluiting

De heer Kuipers bedankt een ieder voor zijn inbreng en sluit de vergadering.

Ongewijzigd/Gewijzigd vastgesteld in de vergadering van 20 september 2017.

Jelmer Kooistra
secretaris

Gerard Kuipers
voorzitter

Bijlage

Vragen en opmerkingen van de heer Vertegaal, omdat hij niet bij de commissievergadering aanwezig kon zijn. De antwoorden vanuit de ambtelijke dienst zijn in het kader weergegeven.

Het betreft beide agendapunten over DAW-regelingen Groningen en Drenthe

- Het kan niet de bedoeling zijn dat DAW-subsidie kan worden verstrekt aan agrariërs als het om een wettelijke verplichting of verbod gaat, zoals het lozingsverbod in de glastuinbouw dat er per 1 januari 2018 aan komt, of al bestaande verboden op het lozen van niet-toegestane middelen, of het lozen van andere stoffen boven de lozingsnormen uit het zg. Activiteitenbesluit. De te steunen DAW-maatregelen moeten dus bovenwettelijk zijn.

- Zie voor toelichting

<https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/glastuinbouw/>

Klopt, de DAW subsidie wordt enkel ingezet voor bovenwettelijke activiteiten. Dit is in de openstelling opgenomen en hierop zal worden getoetst. Ook zaken die op korte termijn verplicht worden gesteld (zoals zuiveringsplicht op 1 januari 2018) worden nu door ons al als wettelijk beschouwd en zijn dus niet subsidiabel.

- Verder kan het toch niet zo zijn dat de voor de waterschappen gereserveerde middelen uit POP3 op deze indirecte manier allemaal/grotendeels ten goede moeten komen voor het DAW? Voor zover ik weet zijn die POP3-middelen bedoeld voor zg. “niet-productieve maatregelen” in het waterbeheer, waaronder ook zaken vallen als natuurvriendelijke oevers, herstel en inrichting van natuurlijke beekdalen, vismigratievoorzieningen, natuurlijke klimaatbuffers e.d. Even lukraak googlen leert dat in alle (?) provincies deze subsidie daarom ook expliciet wordt opengesteld voor natuurorganisaties e.d.. Tegelijkertijd staat er in de meeste van die provinciale regelingen dat er “altijd een link met de landbouw” moet zijn. Zie bijvoorbeeld de informatie m.b.t. Drenthe en Groningen.

Het POP3 water budget wordt inderdaad door de provincies (ook Groningen en Drenthe) ingezet voor niet productieve watermaatregelen. Bijna alle partijen die waterprojecten hebben die bijdragen aan KRW (of in mindere mate klimaat) kunnen een aanvraag indienen. In de praktijk blijkt dit vooral het waterschap te zijn.

Het is echter niet zo dat de volledige POP3 watermiddelen altijd bedoeld waren voor grote KRW projecten. Oorspronkelijk was hier maar 4 mln/provincie voor beschikbaar. Het rijk heeft toen besloten om 8mln per provincie van de directe inkomenssteun voor boeren over te hevelen naar POP3 water op voorwaarde dat het ook aan DAW projecten ten goede kwam. Toen was er 12 mln. POP3 per provincie.

Hierbij werd er altijd vanuit gegaan dat de POP3 aanvrager zelf ook 50% van het project cofinanciert. Dit bleek voor de 8 mln echter niet te kunnen vanwege EU regelgeving. Daarop is besloten om de 12 mln. voor grote KRW projecten in te zetten en dat de regio (prov en ws) daarnaast zelf 8 mln. voor DAW organiseert.

Dus met het extra budget van 8 mln. en de toezegging dat de regio dit verdubbelt is er 16 miljoen per provincie extra beschikbaar gekomen voor water.

Hiervan wordt 8 mln. ingezet door EU via POP3 in KRW (vooral voor de waterschappen). De andere 8 mln wordt door de regio ingezet voor DAW activiteiten die bijdragen aan KRW en nitraatrichtlijn.

Er is dus een sterke link met de landbouw in POP3 omdat tweederde van het budget hier direct vandaan komt.

- De regeling voor Zuid-Holland laat op dat punt meer nuance zien op een voor m.n. agendapunt 8 relevant punt: *“Niet alle investeringen komen voor subsidie in aanmerking. De investering moet gedaan worden in landbouwgebied, of een directe relatie hebben met de landbouw. De enkele omstandigheid dat een waterlichaam onder invloed staat van de landbouw (bijvoorbeeld dat de waterkwaliteit wordt aangetast door bestrijdingsmiddelen afkomstig van de landbouw) is onvoldoende voor een directe link met de landbouw.”*

Er is inderdaad verschil tussen provincies hoe bepaalde zaken precies worden beschreven in de openstellingen. Ook voor de Groningse en Drentse POP3 openstellingen moet de link met de landbouw worden omschreven.
Alle POP3 aanvragen worden door de Rijksdienst Van Ondernemend Nederland (RVO) gecontroleerd op EU eisen.
Belangrijk is dat uiteindelijk aan het rijk en Europa kan worden aangetoond dat naast de overheden ook de landbouwsector zelf genoeg kansen heeft gekregen om aan KRW bij te dragen. Hier wordt in Drenthe en Groningen goed aan gewerkt met de regionale DAW subsidieregelingen.

- Een relevante vraag naast de beoordeling van DAW-maatregelen zelf lijkt mij dan dus ook: in hoeverre gaat het waterschap gebruik maken van POP3-middelen die niet de verplichting in zich dragen om te investeren in het DAW. Wij zouden daarvan z.s.m. een beeld op hoofdlijnen meten hebben zodat wij als AB kunnen beoordelen wat voor accent wordt gelegd bij de besteding van de POP3-middelen t.b.v. het waterbeheer. En ook: volgen andere provincies dan Groningen en Drenthe deze cofinancieringssysteem voor POP/DAW ook, en zo nee, waarom niet?

Voor de provincie Drenthe is afgesproken dat de bijdrage aan DAW voor alle zowel de pijler 1 als 2 middelen bestaat.

Op dit moment zijn de volgende aanvragen door ons waterschap ingediend en goedgekeurd:

Pijler 2: Beekherstel Hunze: Paardetangen = € 550.000 subsidie

Pijler 1: Beekherstel Hunze: de Branden = € 3.240.000 subsidie

Het POP3 waterbudget van Drenthe is nu grotendeels beschikt. Gezien het succes, in vergelijking tot de rest van Nederland, wordt er mogelijk gekeken of er meer POP3 budget in Drenthe kan worden ingezet dan oorspronkelijk gereserveerd. Zodat in ieder geval de POP3 middelen in Nederland worden besteed.

De provincie Drenthe en Drentse Waterschappen lopen voorop met POP3 en de oplossing voor DAW. Een groot deel van Nederland kijkt naar Drenthe en wil dezelfde systematiek volgen.

Voor Groningen is er vooralsnog alleen nog een openstelling geweest van Pijler 2 middelen. Wij hebben hier geen aanvraag voor ingediend omdat de planning van de openstelling niet overeenkwam met de planning van onze projecten. Mogelijk volgt er in 2017 of 2018 nog een openstelling van de rest aan pijler 2 middelen.

Pijler 2 projecten moeten trouwens gefinancierd worden, pijler 1 projecten niet.

- De bij het bestuursvoorstel gevoegde concept-overeenkomst spreekt expliciet over pijler-1 middelen (uit het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid, de EU-landbouwsubsidieregeling). Volgens de boven aangehaalde beschikking van de provincie Drenthe zijn zg. pijler-2 middelen óók gericht op “niet-productieve maatregelen voor het waterbeheer”. Hoe zit dat in Groningen? Maakt het waterschap zelf ook aanspraak op die pijler-2 middelen?

Klopt, hierin is inderdaad een verschil. Drenthe gaat uit van een lagere bijdrage, maar over zowel Pijler 1 als pijler 2. Terwijl Groningen uitgaat van een hogere bijdrage over alleen pijler 1. Alles tezamen (incl. eerdere DAW investeringen) kom je gezamenlijk wel op hetzelfde bedrag van 8 mln per provincie.

Het waterschap maakt ook aanspraak op pijler 2 middelen. Hier hebben wij in Drenthe gebruik van gemaakt.

- Eigenlijk gelden de bovenstaande opmerkingen ook voor de verdere invulling van de al goedgekeurde overeenkomst tussen waterschap en provincie over hetzelfde als ons nu voor Groningen wordt gevraagd. Bij de beoordeling van de nu voorgestelde maatregelen gaat het dus niet alleen om de inhoud en het effect van de maatregelen, maar ook om het aspect van bovenwettelijkheid en de vraag in hoeverre er nog POP3-middelen beschikbaar blijven die voor H&A iets toevoegen aan de al geplande KRW-ambitie, i.p.v. hier alleen maar middelen voor DAW uit vrijmaken.

Als overheid hebben we de taak om onze zaken sober en doelmatig uit te voeren. Activiteiten die op een efficiënte manier bijdragen aan de KRW doelen staan beschreven in de KRW factsheets. Voor het ontvangen van POP3 middelen moet een significante bijdrage aan de KRW doelen worden aangetoond. Voor POP3 subsidies wordt specifiek gevraagd om middels de KRW factsheets aan te tonen dat het project bijdraagt aan de KRW doelen. Dus als de maatregelen opgenomen zijn in de KRW factsheets zijn ze subsidiabel. Deze maatregelen die de regio uitvoert en die genoemd staan in de KRW factsheets zijn door de EU commissie aangeduid als “bovenwettelijk”.